Ez a dokumentum kizárólag tájékoztató jellegű és nem vált ki joghatást. Az EU intézményei semmiféle felelősséget nem vállalnak a tartalmáért. A jogi aktusoknak – ideértve azok bevezető hivatkozásait és preambulumbekezdéseit is – az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzétett és az EUR-Lex portálon megtalálható változatai tekintendők hitelesnek. Az említett hivatalos szövegváltozatok közvetlenül elérhetők az ebben a dokumentumban elhelyezett linkeken keresztül

►B

A TANÁCS (KKBP) 2018/1789 HATÁROZATA

(2018. november 19.)

a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelme, valamint elterjedése ellen az Arab Államok Ligájának tagállamaiban folytatott küzdelem támogatásáról

(HL L 293., 2018.11.20., 24. o.)

Módosította:

		Hivatalos Lap		
		Szám	Oldal	Dátum
►M1	A Tanács (KKBP) 2020/2142 határozata (2020. december 17.)	L 430	25	2020.12.18.

▼B

A TANÁCS (KKBP) 2018/1789 HATÁROZATA

(2018. november 19.)

a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelme, valamint elterjedése ellen az Arab Államok Ligájának tagállamaiban folytatott küzdelem támogatásáról

1. cikk

1. Annak érdekében, hogy támogassa az Arab Államok Ligája tagállamait a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelméről szóló ENSZ cselekvési program) és a nemzetközi nyomonkövetési egyezmény nemzeti végrehajtásában, az Unió a következő célokat tűzi ki:

— az Arab Liga tagállamai nemzeti kapacitásainak fenntartható módon történő kiépítése a kézi- és könnyűfegyverek tiltott elterjedése és a terrorizmus elleni küzdelem, valamint a konfliktust követő helyzetekben a biztonság fokozása érdekében, a nemzetközi emberi jogi normák maradéktalan tiszteletben tartása mellett;

— az Arab Liga regionális kapacitásának fenntartható építése ugyanezen kihívások kezelése érdekében;

— az Arab Liga tagállamai által a kézi- és könnyűfegyverek tekintetében e fegyverek életciklusának legfontosabb szakaszaiban végzett nemzeti ellenőrzés erősítése;

— a legjobb gyakorlatok és a levont tanulságok cseréjének fokozása.

2. Az (1) bekezdésben említett célok teljesítése érdekében az Unió – e határozat révén – fellépéseket támogat a következő területeken:

— a tiltott kézi- és könnyűfegyverek nemzetközi átadásának ellenőrzése (a tiltott fegyveráramlások elleni küzdelem);

— a tiltott kézifegyverek forrásainak azonosítása és felszámolása (kapacitásépítés a bűnüldöző hatóságok körében);

— a kézifegyverek ellenőrzésével kapcsolatos egyéb intézkedések, beleértve a készletkezelést, a kapcsolódó beszerzések ellenőrzését és a biztonságot;

— lefegyverzés, leszerelés és reintegráció (DDR);

— a tiltott kézi- és könnyűfegyverekkel, valamint a kézi- és könnyűfegyverek fokozott ellenőrzésével kapcsolatos információk nyújtása.

3. Az (1) és a (2) bekezdésben említett projekt részletes leírását e határozat melléklete tartalmazza.

▼B

2. cikk

1. E határozat végrehajtásáért a főképviselő felelős.

2. Az 1. cikkben említett projekt technikai végrehajtását a Felsőfokú Nemzetközi és Fejlesztési Tanulmányok Intézete által képviselt kézifegyverek és a fegyveres erőszak kutatásával foglalkozó kiválósági központ (a továbbiakban: kiválósági központ) végzi a Nemzetközi Bűnügyi Rendőrség Szervezete (a továbbiakban: az Interpol) és a Vámigazgatások Világszervezete segítségével, szorosan együttműködve az Arab Államok Ligájának Titkárságával.

3. A kiválósági központ e feladatát a főképviselő felelőssége mellett, az Interpolnak és a Vámigazgatások Világszervezetének segítségével végzi. A főképviselő ebből a célból megköti a szükséges megállapodásokat a kiválósági központtal.

3. cikk

1. Az 1. cikkben említett uniós finanszírozású projekt végrehajtására szolgáló pénzügyi referenciaösszeg 2 858 550 EUR.

2. Az (1) bekezdésben meghatározott referenciaösszegből finanszírozott kiadásokat az Unió költségvetésére alkalmazandó eljárások és szabályok szerint kell kezelni.

3. Az (1) bekezdésben említett kiadások megfelelő kezelését a Bizottság felügyeli. A Bizottság e célból megköti a szükséges megállapodást a kiválósági központtal. A megállapodásban rendelkezni kell arról, hogy a kiválósági központnak biztosítania kell az uniós hozzájárulás láthatóságát, annak nagyságához mérten.

4. A Bizottság e határozat hatálybalépését követően igyekszik minél hamarabb megkötni a (3) bekezdésben említett megállapodást. A Bizottság tájékoztatja a Tanácsot az ezen eljárás során esetlegesen felmerülő nehézségekről és a megállapodás megkötésének időpontjáról.

4. cikk

1. A főképviselő a kiválósági központ által készített rendszeres negyedéves beszámolók alapján jelentést tesz a Tanácsnak e határozat végrehajtásáról. Ezek a jelentések képezik a Tanács által végzett értékelés alapját.

2. A Bizottság jelentést tesz az 1. cikkben említett projekt pénzügyi vonatkozásairól.

5. cikk

1. Ez a határozat az elfogadásának napján lép hatályba.

▼M1

2. Ez a határozat a 3. cikk (3) bekezdésében említett megállapodás megkötésének időpontját követően 30 hónappal hatályát veszti.

▼B

MELLÉKLET

A kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelme és elterjedése ellen az Arab Államok Ligájának tagállamaiban folytatott küzdelem (2018–2020)

1. A KKBP-támogatás háttere és indokolása

E projekt alapját az Arab Államok Ligája (a továbbiakban: Arab Liga) és az Unió által annak érdekében tett korábbi erőfeszítések képezik, hogy az Arab Liga tagállamai támogatást kapjanak a tiltott kézi- és könnyűfegyverek ellen az arab térségben folytatott küzdelemhez. A tiltott kézifegyverek felszámolása az arab térségben elengedhetetlen ahhoz, hogy csökkenjen az erőszak minden formája, és hogy az Egyesült Nemzetek Szervezetének fenntartható fejlesztési céljaival összhangban elő lehessen mozdítani a fenntartható fejlődést és jólétet az arab térségben és a szomszédos, ideértve Európát is.

A projekt célja konkrétabban az, hogy megerősítse az Arab Liga tagállamainak arra irányuló kapacitását, hogy az általuk megjelölt prioritásoknak és igényeknek megfelelően végrehajtsák az ENSZ kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelme minden formájának megelőzéséről, leküzdéséről és megszüntetéséről szóló cselekvési programját és a nemzetközi nyomonkövetési egyezményt. A projekt normatív kerete magában foglalja a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrendet is, különösen annak 16.4. célkitűzését. A fogadó Arab Liga tagállam preferenciáinak függvényében az ENSZ tűzfegyverekről szóló jegyzőkönyve és a Fegyverkereskedelmi Szerződés is referenciapontként szolgálhat a projekthez kapcsolódó kapacitásépítési erőfeszítésekhez (export-/importellenőrzés, az illetéktelen kezekbe jutás megakadályozása stb.).

2. Projektcélok és hosszú távú fenntarthatóság

A projekt alapvető célja az, hogy fenntartható módon megerősítse az Arab Liga tagállamainak arra irányuló kapacitását, hogy az általuk megjelölt prioritásoknak és igényeknek megfelelően végrehajtsák az ENSZ kézifegyverekkel kapcsolatos cselekvési programját és a nemzetközi nyomonkövetési egyezményt, többek között a tiltott kézifegyverek és a terrorizmus elleni küzdelem céljából. Ennek eléréséhez a projekt az alábbi fő célkitűzéseket követi:

a) az Arab Liga tagállamai nemzeti kapacitásainak fenntartható módon történő építése a kézi- és könnyűfegyverek tiltott elterjedése és a terrorizmus elleni küzdelem, valamint a konfliktust követő helyzetekben a biztonság fokozása érdekében;

b) az Arab Liga regionális kapacitásának fenntartható építése ugyanezen kihívások kezelése érdekében;

c) az Arab Liga tagállamai által a kézi- és könnyűfegyverek tekintetében e fegyverek életciklusának legfontosabb szakaszaiban végzett nemzeti ellenőrzés erősítése;

d) a legjobb gyakorlatok és a levont tanulságok cseréjének fokozása.

Az Arab Liga tagállamaival folytatott konzultációk azt jelzik, hogy ezek az államok konkrét területeken igényelnek segítséget és támogatást, az elsődleges hangsúlyt a tiltott fegyveráramlások elleni küzdelemre irányuló nemzeti kapacitásépítésre helyezve (bővebben: lásd a 3. pont). A projekt valamennyi elemét, így például az igényfelméréshez és a végrehajtást követő értékeléshez kapcsolódókat is úgy alakították ki, hogy biztosítani lehessen, hogy a projekt fenntarthatóan megerősítse a célzott kedvezményezettek – nevezetesen az Arab Liga tagállamainak kormányzati intézményei és tisztviselői, valamint az Arab Liga Titkársága (Fegyverzetellenőrzési és Leszerelési Osztály) – kapacitásait.

▼B

3. A fellépés leírása

A kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelme és elterjedése ellen az Arab Államok Ligájának tagállamaiban folytatott küzdelemre (2018–2020) irányuló uniós projektet azzal a céllal alakították ki, hogy reagálni lehessen az Arab Liga tagállamai által a következő prioritási területek kapcsán kifejezésre juttatott igényekre:

1.terület:

a kézi- és könnyűfegyverek nemzetközi átadásának ellenőrzése (a tiltott fegyveráramlások elleni küzdelem)

1.1. Export-/import-/tranzitengedélyezés és -ellenőrzés (kockázatértékelés stb.)

1.2. A kézi- és könnyűfegyverek illetéktelen kezekbe jutásának megakadályozása

1.3. A kézi- és könnyűfegyverek, valamint alkotóelemeik észlelése szállított áruk és rakományok ellenőrzésekor (szemlézési módszerek, technikák és eszközök stb.)

2. terület:

a tiltott kézifegyverek forrásainak azonosítása és felszámolása (kapacitásépítés a bűnüldöző hatóságok körében).

2.1. A szárazföldi, a légi és a tengeri határok ellenőrzése, beleértve a technológiatranszfer ellenőrzését is

2.2. Megjelölés, nyilvántartás és nyomon követés

2.3. A fegyverek tekintetében végzett nyomozás és szemlézés további technikái és módszerei (ballisztikai információk felhasználása, a csempészútvonalak és -módszerek azonosítása/ellehetetlenítése, stb.)

3. terület:

a kézifegyverek ellenőrzését célzó egyéb intézkedések

3.1. Készletkezelés és -biztonság.

4. terület:

lefegyverzés, leszerelés és reintegráció (DDR)

4.1. A DDR-rel kapcsolatos szakértelem, legjobb gyakorlatok és levont tanulságok cseréje.

4.2. A nemzeti DDR-programok kialakításához nyújtott segítség.

4.3. A konfliktust követő szakaszban az Arab Liga tagállamainak nyújtott támogatás egyéb formái.

Megjegyzendő, hogy bár az Arab Liga néhány tagállama jelezte az ezen elem iránti igényét, összességében kevesebb érdeklődés mutatkozott iránta, mint az e szakaszban szereplő egyéb területek iránt. Ezért ez nem a projekt hangsúlyos eleme.

5. terület:

a tiltott kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos információnyújtás, valamint a kézi- és könnyűfegyverek fokozott ellenőrzése:

5.1. Az Arab Liga tagállamai törvényeinek és szabályozásának értékelése; javaslattétel esetleges módosításokra és felülvizsgálatokra.

▼B

5.2. A vonatkozó kutatási anyagok, publikált tanulmányok és egyéb dokumentumok lefordítása arab nyelvre.

Ezen igényekre reagálva a projekt a következő elemeket fogja tartalmazni:

1. regionális koordináció: kairói alakuló ülés

2. szubregionális koordináció: szubregionális munkaértekezletek

3. értékelő missziók

4. országon belüli képzés

5. jogalkotási támogatás

6. arab nyelvű információnyújtás

7. regionális koordináció: kairói összegző ülés

8. projektfelügyelet és -értékelés (pénzügyi ellenőrzést is beleértve)

3.1. Regionális koordináció: kairói alakuló ülés

3.1.1. Célkitűzés: a projekt ismertségének növelése, kapcsolatfelvétel az Arab Liga tagállamaival és az országok konkrét igényei felmérésének a megkezdése (kezdeti igényfelmérés) (1–5. prioritási terület).

3.1.2. Tevékenységek: egyhetes alakuló ülés Kairóban a projekt minden vonatkozásának áttekintéséhez (1–5. prioritási terület), az Arab Liga tagállamainak vezető tisztviselői és az Arab Ligának a projekthez kapcsolódó kérdésekért felelős személyzete számára.

3.1.3. A fellépés eredményei: kapcsolatok kialakítása az Arab Liga tagállamaival; az országok konkrét igényeinek megjelölése; az üléssel kapcsolatos összefoglaló jelentés elkészítése.

3.2. Szubregionális koordináció: szubregionális munkaértekezletek

3.2.1. Célkitűzés: szubregionális szinten annak lehetővé tétele, hogy a projekthez kapcsolódó területek vonatkozásában az Arab Liga tagállamai megosszák tapasztalataikat és a bevált gyakorlatokat, valamint megjelöljék a végrehajtási prioritásokat (1–4. prioritási terület).

3.2.2. Tevékenységek: a projekt futamidejének nagyjából felénél, három különböző alrégióban (indikatív jelleggel: Maghreb, a Száhel-övezet arab országai és Kelet-Afrika; Mashreq; Arab-félsziget és Irak) tartott, egy-egy hetes munkaértekezletek (összesen három hét). Az egyes munkaértekezleteken részt vevő Arab Liga tagállamokról a kairói alakuló ülésen (3.1. pont) vagy röviddel utána születne döntés.

3.2.3. A fellépés eredményei: a projekthez tartozó területekkel kapcsolatos tapasztalatok és bevált gyakorlatok megosztása; a végrehajtási prioritások megjelölése; az üléssel kapcsolatos összefoglaló jelentés elkészítése.

3.3. Értékelő missziók

3.3.1. Célkitűzés: az országok konkrét igényeinek felmérése, valamint felkészülés az országon belüli képzés és segítségnyújtás nyomon követésére (1–5. prioritási terület).

3.3.2. Tevékenységek: helyszíni látogatások az Arab Liga segítségnyújtást igénylő tagállamaiban.

▼B

3.3.3. A fellépés eredményei: az értékelő missziók lezárása; a fogadó Arab Liga tagállam számára készített bizalmas, a konkrét igények meghatározását célzó, rövid jelentés készítése mindegyik misszióról (a meglévő szakpolitikák és intézkedések, a szabályozási vagy egyéb hiányosságok és az e hiányosságok megszüntetésének útjában álló akadályok azonosítása).

3.4. Országon belüli képzés

3.4.1. Célkitűzés: a kézifegyverek ellenőrzése vonatkozásában fenntartható kapacitások építése az Arab Liga fogadó tagállamában, az ország érdeklődéseivel és igényeivel összhangban (1–4. prioritási terület).

3.4.2. Tevékenységek

Országon belüli képzések az Arab Liga támogatást kérő tagállamaiban. Az (államonként egy-egy hétig tartó) képzések hasznosak lehetnek az Arab Liga mind a 22 tagállama számára vagy az Arab Liga ennél kisebb számú tagállama számára (többszöri látogatás ezekbe az államokba, például kéthetes képzés az Arab Liga 11 tagállama számára).

Mindegyik egyhetes képzés a következőket foglalja magában: a) a nyitó napon a projekt minden olyan vonatkozásának ismertetése a magas rangú kormánytisztviselőkkel, amely az Arab Liga tagállam számára érdekes/releváns; b) kétnapos képzés a helyszíni vezetők (az ország számára érdekes/releváns kérdésterületeken párhuzamosan tevékenykedő projektszakértők) számára; c) kétnapos gyakorlati képzés a helyszíni személyzet (az Arab Liga tagállam számára érdekes/releváns kérdésterületeken párhuzamosan tevékenykedő projektszakértők) számára.

Többszöri látogatás esetén a projekt célja az lenne, hogy az első látogatás során biztosított képzés kibővítése és megerősítése révén fokozódjon a nemzeti felelősségvállalás, különösen a fogadó Arab Liga tagállam által kiemelt prioritásúként megjelölt területeken.

3.4.3. A fellépés eredményei: a képzések eredménye felmérésre kerülne annak meghatározása érdekében, hogy milyen mértékben teljesültek a projekttel kapcsolatos kapacitásépítési célkitűzések.

3.5. Jogalkotási támogatás

3.5.1. Célkitűzés: az Arab Liga ilyen támogatást kérő tagállamaiban a kézifegyverekre vonatkozó jogszabályok megvizsgálása; az esetleges jogszabályi módosítások és felülvizsgálatok megjelölése (1–4. prioritási terület).

3.5.2. Tevékenységek: elméleti alapú kutatás és kapcsolattartás az Arab Liga támogatást kérő tagállamával; (egyhetes) helyszíni látogatás, valamint nyomonkövetési jelentés és kapcsolattartás az Arab Liga támogatást kérő tagállamával.

3.5.3. A fellépés eredményei: a fogadó ország számára készített bizalmas, az esetleges jogszabályi módosításokat és felülvizsgálatokat megjelölő rövid jelentés elkészítése.

3.6. Arab nyelvű információnyújtás

3.6.1. Célkitűzés: az Arab Liga tagállamainak kézi fegyverekkel és fegyveres erőszakkal kapcsolatos, független és megbízható, arab nyelvű információk iránti igényeinek a teljesítése (5. prioritási terület).

▼B

3.6.2. Tevékenységek: a legfontosabb kiadványok és dokumentumok (közzétett jelentések, a legjobb gyakorlatokra vonatkozó iránymutatások stb.) lefordítása arab nyelvre. Ezek közé tartozhatnak például a következők: a kézifegyverek és a fegyveres erőszak kutatásával foglalkozó kiválósági központ által a kézifegyverekkel kapcsolatos ENSZ-folyamathoz készített útmutató, valamint fizikai biztonsági és készletkezelési mátrixa.

3.6.3. A fellépés eredményei: a konkrét eredmények közé tartozna fontos könyvek, jelentések és tájékoztatók lefordítása, valamint arab nyelvű podcastok és blogbejegyzések elkészítése. E fellépés eredményeként jelentősen javulna a kézifegyverekkel és a fegyveres erőszakkal kapcsolatos független és megbízható, arab nyelvű információk elérhetősége.

3.7. Regionális koordináció: kairói összegző ülés

3.7.1. Célkitűzés: a projekt értékelése és a jövőbeli együttműködés megtervezése (1–5. prioritási terület).

3.7.2. Tevékenységek: a projekt végén kétnapos ülés Kairóban az Arab Liga tagállamainak vezető tisztviselői és az Arab Ligának a projekthez kapcsolódó kérdésekért felelős személyzete számára.

3.7.3. A fellépés eredményei: a projekt megvitatása és értékelése; a kézifegyverek ellenőrzésével kapcsolatos jövőbeli együttműködési tervek kidolgozása; az üléssel kapcsolatos összefoglaló jelentés elkészítése.

3.8. Projektfelügyelet és -értékelés

3.8.1. Célkitűzés: a projekt alapvető célkitűzései teljesülésének és annak biztosítása, hogy a projektkiadásokat a jóváhagyott költségvetésnek megfelelően eszközölték.

3.8.2. Tevékenységek: a különböző projektelemek hatásának felmérése érdekében a projekthez belső és külső felügyeleti rendszer is kapcsolódik. A belső felügyeleti rendszer vezetője az eredményalapú igazgatásért felelős belső szakértő lesz, akinek a tevékenységét a projekt személyzete támogatja. A külső értékelésben a következők vesznek részt: egy külső értékelő csoport, amely a projekt végén részt vesz a kétnapos kairói ülésen, az Arab Ligának a projektben részt vevő kiválasztott államai (legfeljebb 8) és a fő projektvégrehajtók, a kiválósági központ, a Nemzetközi Bűnügyi Rendőrség Szervezete és a Vámigazgatások Világszervezete székhelyei. A projekt részeként sor kerül majd egy pénzügyi ellenőrzésre is az uniós követelményekkel összhangban.

3.8.3. A fellépés eredményei: a projekt hatásvizsgálatának a lezárása; a pénzügyi ellenőrzés lezárása.

4. Végrehajtó ügynökségek és partnerségek

A vezető végrehajtó ügynökség a svájci Genfben található Felsőfokú Nemzetközi és Fejlesztési Tanulmányok Intézetének keretében működő, a kézifegyverek és a fegyveres erőszak kutatásával foglalkozó kiválósági központ lesz. A projekt végrehajtása során a kiválósági központ különösen a Nemzetközi Bűnügyi Rendőrség Szervezetének (Interpol) és a Vámigazgatások Világszervezetének a hozzájárulására fog támaszkodni. Az Interpol elsődlegesen a 2.2. és a 2.3. prioritási területtel (kapacitásépítés a bűnüldöző hatóságok körében), a Vámigazgatások Világszervezete pedig az 1. és a 2.1. prioritási területtel (a nemzetközi átadások ellenőrzése, a határellenőrzéseket is beleértve) foglalkozik majd.

▼B

A kiválósági központ szükség szerint más szervezeteket is megbízhat, amelyek a projekt egyéb elemei (így például esetlegesen a készletkezelési és -biztonsági elem) tekintetében nyújtanak támogatást. Az Arab Liga részt vevő tagállamai igényeinek és preferenciáinak függvényében egyéb szervezetek – így például társadalmi szervezetek és az Arab Liga egyes szakosított intézményei – is szerepet vállalhatnak a projekt végrehajtásában.

Annak biztosítása érdekében, hogy a projekt keretében végzett összes tevékenység kiegészítse a már meglévő kezdeményezéseket és e kezdeményezésekre épüljön, a végrehajtó ügynökségek koordinálni fognak az Arab Liga tagállamaiban működő kormányzati és nem kormányzati szervezetekkel, valamint az e tagállamokban jelen lévő uniós programokkal is.

A kiválósági központ és végrehajtó partnerei megfelelő intézkedéseket tesznek továbbá annak érdekében, hogy az uniós iránymutatásokkal összhangban biztosított legyen a projekt láthatósága.

5. Futamidő

A projekt tervezett futamideje 24 hónap. Az Arab Liga tagállamainak érdeklődésétől és a rendelkezésre álló finanszírozástól függően a projektnek e kezdeti kétéves futamidőn túli meghosszabbítása lehetővé tenné, hogy folytatódjanak és megszilárduljanak a projekt kezdeti szakaszában tett kapacitásépítési erőfeszítések. Így például a fenntarthatóság biztosítása érdekében nagyobb létszámú személyzet bevonásával megismételhető, kibővíthető és letesztelhető lenne a projekt kezdeti szakaszában az Arab Liga egy adott tagállama számára nyújtott képzés. Az Arab Liga azon tagállamai pedig, amelyek a projekt első szakaszában nem kapták meg az általuk igényelt összes képzési, illetve jogalkotási támogatást, a második szakaszban kaphatnák meg azt. Az Arab Liga azon tagállamai, amelyek – például a projekt első szakaszában megteremtett kapacitások alapján – új fegyverzetellenőrzési igényeket vagy prioritásokat jelöltek meg, a második szakaszban kaphatnának támogatást ezeken a területeken.